

Project: Haling 10E Enkhuizen, Adviesnummer: 140

Inleiding

Op verzoek van de heer I. Bakker van ALT-M architecten heeft Archeologie West-Friesland (C.M. Soonius) het bureauonderzoek van Hollandia Archeologen beoordeeld en advies gegeven omtrent de verdere omgang met de mogelijk aanwezige archeologische waarden. Het archeologisch bureauonderzoek is uitgevoerd omdat in het plangebied een uitbreiding van een bedrijfspand met verharding is gepland. De omvang van de nieuwbouw incl. verhardingstoename bedraagt 3.414m². Opdrachtgever wil rekening houden met mogelijk aanwezige waarden door 'archeologie-vriendelijk' te bouwen. Dan dienen de mogelijk aanwezige archeologische waarden wel in kaart te zijn gebracht

Beoordeling bureauonderzoek Haling 10 E (Poulus, 2010)

Hoofdstuk 2 Beleid

Weinig relevant voor onderhavige ontwikkeling. Het is jammer dat de concept-Beleidsnota Archeologie Enkhuizen niet is geraadpleegd.

Hoofdstuk 3 Doel en methoden van het bureauonderzoek

Nietszeggend. Ik vraag me af of de AWN en/of archeologische regiospecialisten zijn geraadpleegd.

Hoofdstuk 4 Geologie etc.

Ik mis de conclusie uit de bodemkaart (geëgaliseerde en verwerkte zeekleigronden). Dit kan betekenen dat het prehistorisch landschap grotendeels is verdwenen en dit heeft uiteraard gevolgen voor de archeologische verwachting voor waardevolle archeologische resten.

Recent uitgevoerd onderzoek in de regio

Hierbij wordt geen melding gemaakt van het onderzoek bij ENZA (ten noordoosten van plangebied). Hier heeft ook een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden, waar geen archeologische waarden zijn aangetoond door egalisatiewerkzaamheden in het verleden. Dit ligt dicht bij het plangebied dan Kadijken 5a.

Hoofdstuk 5 Archeologische verwachting

Het blijft wel allemaal weinig gespecificeerd. Verkennend booronderzoek kan meer inzicht geven in de intactheid van het bodemprofiel. De verwachting dient naar beneden te worden bijgesteld als blijkt dat het gebied is vergraven (gediepploegd) en geëgaliseerd.

Hoofdstuk 6 Samenvatting en Conclusie

Onderzoek bij ENZA heeft aangetoond dat er geen sporen aanwezig kunnen zijn in het gebied. Niet alleen van het meest positieve uitgaan. Proefsleuven is dus een stap te ver in het stappenplan. In de bijlage staat ook aangegeven dat een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd indien uit de minder destructieve methoden is gebleken dat er in een plangebied waardevolle archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Bronstijdnederzettingen zijn m.b.v. booronderzoek niet op te sporen. Een intact prehistorisch landschap echter wel.

Voorgenomen ingrepen

Plangebied is 0,65 ha groot. Feitelijke bodemverstoring 3413 m², waarvan 531m² laadkuil. De bedrijfsruimte en betonvloer worden wel onderheid, maar niet afgegraven. Laadkuil wordt wel afgegraven.

Bodem- en sonderingonderzoek Haling 10 E te Enkhuizen

In september 2010 heeft een Milieukundig bodemonderzoek plaatsgevonden in het noordelijke deel van het plangebied (Landview, 2010). Slechts drie boringen zijn dieper gegaan dan 50 cm, dus dit geeft onvoldoende inzicht in de geologische opbouw. De bouwvoor is 50 cm dik in alle boringen. Ten behoeve van de bouwplannen is een fundatieonderzoek uitgevoerd door Beemsterboer B.V. Opmeer. Hierbij zijn 8 sonderingen gezet ter plaatse van de te onderheien delen van het plangebied. De NAP-hoogte in het plangebied ligt tussen de 2,15 m NAP in het noorden en 1,95 m –NAP in het zuiden. Top Pleistoceen zit rond 11 m –NAP. Verder zijn de sonderingen niet te gebruiken voor het archeologisch/geologisch interpreteren. Aangezien beide bodemonderzoeken te weinig informatie geven voor het archeologische aspect zijn aanvullend boringen gezet door Archeologie West-Friesland. Doel van dit onderzoek was het vaststellen van de mate van intactheid van het prehistorische landschap.

Verkennde boringen Archeologie West-Friesland

Op dinsdag 12 oktober hebben C. Soonius en K. Kiestra van Archeologie West-Friesland een zestal boringen gezet om de intactheid van het bodemprofiel vast te stellen. De boringen zijn gezet in een raai evenwijdig aan de huidige bebouwing en 10 meter uit het bestaande betonpad. De afstand tussen de boringen bedroeg 25 meter.

De bouwvoor varieert in dikte van 30 tot 40 cm en bestaat uit donkergrijze tot donkerbruingrijze kalkrijke sterk siltige klei. Onder de bouwvoor bevindt zich een menglaag met kleibrokken. Dit is waarschijnlijk ontstaan als gevolg van de grondverwerking ten tijde van de ruilverkaveling. Vanaf ca. 55-70 cm –Mv zijn natuurlijke ongestoorde lagen aanwezig. In het noorden is een grijze, kalkrijke sterk siltige klei aangetroffen, die mogelijk als kwelder kan worden geïnterpreteerd. De kwelder is of slecht ontwikkeld (dus niet bewoonbaar in de Bronstijd) of de top van deze sedimenten is verdwenen als gevolg van de egalisatiewerkzaamheden. In boring 5 en 6 (gelegen ten zuiden van de nieuwbouw) is het bodemprofiel zandiger. Ook hier is het bodemprofiel afgetopt, getuige de kleilagen en kalkrijkheid van het matig tot sterk siltige zeer fijne zand.

Conclusie: Onder de verstoorde bovengrond zijn geen sedimenten waargenomen waarin een bepaalde mate van bodemvorming in het verleden heeft plaatsgevonden. Dit kan dus betekenen dat het plangebied in het verleden te laag lag of dat de top van de geul- en kwelderafzetting is verdwenen als gevolg van grondwerkzaamheden. Er is geen aanleiding om archeologisch waardevolle resten te verwachten in onderhavig plangebied.

Advies aan gemeente

Op basis van de bestudeerde gegevens en de aanvullende boringen die door Archeologie West-Friesland op 12 oktober zijn gezet kan worden geconcludeerd dat een Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. proefsleuven niet noodzakelijk is. Voornaamste reden hiervoor is de versterking van de bodemopbouw ter plaatse. Hierdoor is het prehistorische landschap met eventuele bewoning grotendeels verdwenen.

Archeologie West-Friesland adviseert de gemeente het plangebied t.a.v. het aspect archeologie vrij te geven.

Indien tijdens de uitvoer van de grondwerkzaamheden onverwachte vondsten worden gedaan, dienen deze (conform Monumentenwet 1988) onverwijld te worden gemeld bij Archeologie West-Friesland (06-25272867). Een archeoloog van Archeologie West-Friesland kan dan de noodzakelijke waarnemingen doen. Een dergelijke toevalsvondst zal geen consequenties hebben voor tijd of geld in het project en zal de werkzaamheden niet onnodig belemmeren.

Bronnen:

Alt-M Architecten, 2010. Situatietekening Nieuwbouw incl. terreinverharding betonvloer.

Projectnummer 10-666, tek.no. C-012a (4-10-2010)

Beemsterboer Boringen, 2010. Project Uitbreiding Bedrijfsruimte Mosselman aan de Haling 10 E te Enkhuizen

Landview, 2010. Haling 10 E te Enkhuizen. Bodemonderzoek. Projectnummer 2010446.

Poulus, E., 2010. Archeologisch bureauonderzoek Haling 10 E, gemeente Enkhuizen. *Hollandia reeks* 307. Hollandia archeologen, Zaandijk.

drs. Carla Soonius
Regio archeoloog West-Friesland
15 oktober 2010